

MERKURIUS

TIDSKRIFT FÖR LITTERATUR

Arkiv:

<http://merkuriustidskrift.tumblr.com/archive>

Heather H. Thomas är inbjuden poet till Södermalms Poesifestival 2014, på Orienteatern 4 och 5 september.

Heather H. Thomas, amerikansk poet, essäist och universitetslärare, bor och arbetar i Reading, Pennsylvania. Hon har givit ut sex diktsamlingar, hennes dikter har publicerats i flertalet amerikanska litterära tidskrifter och hon är flerfaldigt prisbelönad, bland annat med Gertrude Stein priset och den senaste

utmärkelsen fick hon i år; Rita Dove Prize in Poetry.

Hennes dikter är översatta till spanska, litauiska, bosniska och albanska och hon har medverkat vid ett stort antal poesifestivaler i bland annat Argentina, Bosnien, Irland, Litauen och Makedonien.

Heather H. Thomas började skriva dikter som ung för att bättre hantera ungdomens identitetskriser. När hon först skrev dikter hörde hon rösten inom sig, den som blivit tystad. Hon hade redan läst poeter som Anne Sexton och Sylvia Plath vars dikter är fulla med inre turbulens.

I tjugoårsålderna arbetade hon som journalist, och var dessutom gift med en journalist, hon fortsatte skriva dikter för att hitta den oartikulerade rösten, begravd inuti. Hon skrev då i hemlighet dikter, men efterhand slutade hon som journalist och började istället studera skrivandets hantverk, hon publicerade omsider sina dikter och skilde sig. För en av dikterna om skilsmässan fick hon ett pris och hon såg det som ett steg på vägen mot sitt författarskap.

Thomas menar, att hon "tillhör förändringarna", som bottnar i en barndomskänsla av att aldrig riktigt höra till platsen där hon befann sig. Hon bär på en rastlös och flyktig ande inom sig som ständigt får henne att utvecklas. Därför ser varje ny bok annorlunda ut, olik de tidigare. Thomas har skrivit varje bok ur ett nytt, särskilt poetiskt perspektiv. Vad som binder samman böckerna är den röda tråden av saknad, sökande och tillfrisknande.

Thomas anser att poetens roll är att verkligen bosätta sig i huset inuti bröstet. Att kartlägga det besvärliga och kritiska uppvaknandet. Att bryta tystnadens höjdpunkt. Att berätta hur det är att vara kvinna 2014. "All tid är närvarande samtidigt.", skrev T.S.Eliot – en mycket oamerikansk idé eftersom vi amerikaner kontinuerligt suddar ut det förflutna, och hellre förkunnar det nykomna, menar Thomas som skrev om detta i sin bok "Practicing Amnesia".

Vilka är hennes favoritpoeter? Hon nämner Tomas Tranströmer och William Blake, och av den senare lärde hon sig att i äktenskapet mellan himmel och helvete krävs en följd av motsatser. Hon lärde sig att den avklippta masken förlåter plogen. Av Emily Dickinson lärde hon sig att dväljas i ett hav av möjligheter. Av Walt Whitman lärde hon sig att spindeln spinner tråd efter tråd ur sig själv, liksom själen gör. Från Rilke lärde hon sig att förändra sitt liv. Från Garcia Lorca lärde hon sig om färgen grön och från Celan, om svart mjölk. Hon vill också nämna poeten och aktivisten Anne Waldman och en annan välkänd amerikansk röst, Alice Notley, som hon skrivit om i sin avhandling om feministisk,

episk diktning.

Två andra poeter hon läst mycket är Wallace Stevens och H.D. (Hilda Doolittle), båda födda i samma region där hon bor. Stevens föddes just i hennes hemstad Reading. Några år efter hans död, när Thomas var barn, bodde hennes familj i hans hus, som byggts om till lägenheter. Hon blev redan då starkt berörd av att bo i huset där den store poeten blivit född.

H.D. skrev dikter och laddade dem med kraft att utforska och förändra den kvinnliga identiteten. Hon föddes i Bethlehem, i Pennsylvania, som ligger en timmes resa från Reading. H.D. bodde i London under nazisternas blitzkrig och skrev en episk dikt "Trilogy", som är ett mästerverk, anser Thomas.

Hur går det till när Heather H. Thomas ska skriva en dikt?

Helst vill hon vakna tidigt, dricka kaffe, läsa en stund och sedan skriva. Men alla dagar, menar hon, ser ju inte så perfekta ut. Ibland skriver hon därför på papperslappar, medan hon springer från en sak till en annan, eller medan hon kör bil. En fras, något som plötsligt retar minnet, en bild eller något jag sett eller hört får mig att börja skriva. Vanligtvis skriver jag för hand på papper innan jag flyttar dikten till datorn. Hon behöver sedan ganska lång tid på sig för att kunna se dikten bättre. Hon ställer två sorters frågor, dels vad hon själv vill säga med dikten, och dels vad dikten vill säga.

Thomas tycker mycket om att medverka i poesifestivaler, hon har varit i Argentina, Ryssland, Bosnien & Herzegovina, Makedonien och Kosovo, det får henne att känna sig mitt emellan språk och kulturer. På flygplatsen i Wien finns en intressant installation, en "textscape" som konstant växlar form och uttryck med böljande bokstäver och fraser som digitalt förändrar sig på olika språk. Den bygger på en idé kallad "ZeitRaum", ett tid-rum flöde där gränserna löser upp sig. Det är precis vad som händer när poeter från olika kulturer och språk möts, de läser sina dikter och rör sig i ett tid-rum utan gränser, avslutar Heather H. Thomas.

Heather H. Thomas dikter i översättning av Vendela Engblom.

Ovetandets rum

I en ring av frusna fåglar
speglas mönster knutna som fågelbon
över en inre himmel

finns en säng en lampa en byrå
en låda som spiller sina strumpor
hörnen med rätt ord för någon

när fågelbonas knutar blir för tunga och faller
gör hon en serie skärmar
skiftar skuggans lutning

beroende på hur hon lutar glödlampan
pärlornas translucens
vingarna av trollsländor som parar sig

ett skelett dinglar hennes skrivhand

från sitt öra

hon hör ett namn hon kunde en gång

hennes eget i någon annans mun

omedelbart som ett negativ

man håller mot ljuset

Blå rubin 2

Dagen tog slut i blå jord

röd himmel jag gick längs floden

över den blå halvön

över rösten som önskade

brände glasfängelset

min far drack för att bygga

järngaller,

rösten som önskade

inte sant, en rubinkänsla

tryckt på min hjärna

en rubinkänsla föll

över det blå

immunitet, jag förlorade dig

när jag gav dem namnen, en röst

som om min mor och min far

inte låg tillsammans

och isär i den lilla

masugnen som formade mitt jag

som om jag stirrade orädd

min ljuskraft började gå

brännandet helade mina ärr

ljudet lätt att känna igen

som mitt eget.

Att lägga ner månen

Sista gången vattnet steg tog vi isär
farfarsklockan, krokade av järnvikterna
lyfte det gamla månansiktet, släpade upp allt till övervåningen

Nu när vinden lyfter hela Atlanten
in i sitt ylande öga, lutar sig vår andra måne
försiktigt mot brädhögen,

en spegelskära mellan två sönderfallande stockar

Vi tittade på den från köksfönstret,
hur himlens måne gled över dess ansikte
full och tom, följde kurvan av en osynlig klocka

genom himlens hölje. Vi gick ut på baksidan
för att se oss själva, för att andas vår litenhet
in i rymden som fallit där.

När jag tar av silvertoppen från stocken
och lägger månen ner, lutar jag mig över de sjudande molnen.
Mina lungor släpper något de hållit kvar länge.

En månad senare

Om ett spöke kommer och spökar, fråga var hans kropp är

så du kan plocka upp honom

berättarens

stora avstånd

kopplar loss de som dör utan varning

från mytmakaren som arbetar

för att tysta alla vittnen

fanns det en fantasins stjärna

i sådana övergivna utrymmen

de döda hade bara förlorat sina kroppar

tar försiktigt loss

hennes ben under cement

det kommer göra ont, så de till håret som hängde över stenarna

vi är inte rädda, sa de

svepte in kroppen i plast

bar den genom lera till vägen över ön

jag gör det här för mina föräldrar för att jag inte kan hitta dem

Muzahar, fiskaren,

säger till delar av en man i en plastpåse

Var inte rädd. du har bara förlorat

din kropp. Jag talade med din själ

Vykort från Vortex Street

Vi vågade krasa ner våra namn i krita.

Balkarna bär fortfarande märken

av en ström av gångvägar,

kartor av pinnar och appar vi gjorde

medan vi väntade på oss själva.

Barnen som samlade ihop våra ben

frågade om de dansade, eller om de var ledsna ben?

Världen var aldrig på plats.

Hur vill du att den här dagen ska leva?

Min vän sparade ett paket frön.

Månen lyser upp en skål med apelsiner,

stigen mellan mina ögonbryn gräver upp

en nedborrad uggla i ökenakvifer,

en hyllning till roterande oceaner.

Vi vinkade, vi drunknade inte

i hjärtats magnetiska fält.

Fantasin är en kraft: ockupera.

Spricka av tystnad

Skjutbanan med skylten "Fara! Tillträde förbjudet"

har en måltavla gjord av gamla tallrikar.

Skotten stör fåglarna, studsar på bergskammen,

separerar luften jag springer igenom.

I Sarajevo mätte hon sin springtur över bron

- femton sekunder mellan skotten -

löven mjuka på träd som ännu inte brunnit som bränsle

Kvpskyttarna i kullarna såg henne

Krypskyttarna i kolan såg henne,

såg alla på väg hem från jobbet eller för att köpa bröd.

Hon räknade sekunderna på klockan

innan hon sprang genom en spricka av tystnad,

solens tallrik det enda som var helt

innan hon nådde andra sidan.

till Mima, Sarajevo

Tredje ögat

mitt liv börjar med varje inneslutning: fjäder, fraktur, spricka

inlåsta i ögat

regnbågshinnan randad av varje virus: så växer en diamant

kol under värme och tryck, värme och tryck

miljoner år, jordens mantel pressar

magma till kristall: försök föreställa dig

kovalenta bindningar, spänning, sprickor, rotlika fjädrar

ärr och skavsår vi inte kan springa ifrån

varje steg och andetag räkna varje inneslutning

fasetter osynliga miljoner år

:

föreställ dig en diamantform

grön blixtnöjan för afghanska pojkar

som samlar ved på ett berg

brännande ljus

ögat randat av varje virus

flög högt upp och i en andra runda, svävade ovanför oss

och började skjuta

kol under värme och tryck, värme och tryck

högt i Bergen utanför Nanglam

Pechdalen i Kunar-provinsen

ärr och skavsår vi inte kan springa ifrån
en permanent bas kallad Blessing, välsignelse

Hemad träffad av splitter i sidan
gömd av grenar som räddade hans liv

inlåsta i ögat
för att det var kallt ute

söner utskickade efter ved
mödrar plockar upp sina söner i delar

varje steg och andetag räkna varje inneslutning:
föreställ dig felet i överlämningen

hur mycket större diamanten blir
pojarna felidentifierade som upprorsmän

som hade attackerat Blessing

ärr och skavsår vi inte kan springa ifrån

regnbågshinnans djup

tyvärr blev pojkarna felidentifierade

föreställ dig *vi beklagar å det djupaste*

föreställ dig *död, död åt Amerika*

felet i överlämningen

beklagar å det djupaste

död i djupet

mitt fel, min delaktighet

föreställ dig mödrar, fäder, pojkar

vårt fel, vår delaktighet

hur mycket längre

visionen hägrar långt borta

alla fasetter, föreställ dig diamanten

kroppar, krig efter krig

hur mycket längre

visionen hägrar långt borta

plockar upp sina söner i delar

deras söner våra söner, deras döttrar våra döttrar

visionen hägrar långt borta

Fläkten

De veckade kanterna vinkar

fläkten rör sig över det skadade bordet

rör sig runt natten, runt historien

som förlust. Med trasor i båda händerna putsar jag

min mors bord. Nattpjärilar klamrar sig fast vid skärmen

mina händer rör sig över träet, följer årsringarna

tills de torkas in i trasorna

och jag lämnar kvar dem därinne.

Nattluften kommer att berätta det för dig.

När ljuset återvänder är jag försvunnen in i händer

tillbakavuxna på en vass strand

där mina fötter skärs upp av strömmarna jag korsar,

av blandningen av fantastiska vindar

.

Lämnade åt glömskan

En flod av dimma flyter genom huset.

Jag vaknar av ett tåg som ryter

utanför dörren, vilket påminner om

ett annat tåg rytande nerför vindstrapporna,
som hällde ett lass fisk in i sovrummet.

Rummet är snart ett akvarium,
fyllt med fisk som återupplivats som svampar.

Tåget lastar av haitier efter skallet.
Ett annat bär våldtagna kongolesiska kvinnor.
Japanska flyktingar från strålning är på väg.

Ansiktena i mitt hus är sten
när de berättar sina skräckhistorier:
Jag flydde men jag förlorade min fru.
Männen tvingade min son att titta på. Jag såg honom aldrig igen.
Jag kravlade upp ur en ravin där de hade kastat högar av kroppar.

Jorden har spruckit, skiftat, brunnit.
En uråldrig flod osar av bensin,
gatan där jag bor svämmar över.

I mitt hus finns ett rum
som svämmar över av fisk och färskt vatten.

Här lämnas man till glömska, till liv.

Varats mark

Andetag samlar de gamla sidorna,

vita bokryggar, bokrader på ett främmande

språk du försöker älska

frågorna som stängda rum,

fönster inramade i blått

utom räckhåll för irritationen.

Ett brev är tanke men du måste

återvända i kroppen till bristen på kärlek,

stämna in rätt i de hemliga

håligheterna av fingrar och tår,

din mun passerar genom

skadan, blomman, du vet

på varats mark

lösgjorda från minnet håller vi

om varandra, kollapsar inte

in i framtiden, men försiktiga

då en av tystnadens handlingar

låter sig själv läsas.

 21 August 2014